

Veiliger is beter?

Veilig werken

Onder veiligheidskundigen, preventiemedewerkers, en als je het hen zou vragen misschien ook wel onder managers en gewone burgers, leeft vaak de gedachte dat het veiligste alternatief het beste is. In ieder geval zal dat het spontane antwoord zijn zonder al te diep nadenken. Maar is het echt zo?

Recent raakte ik – weer eens – verzeild in een discussie over achteruit inparkeren. Een toonaangevende internationale organisatie had dit verplicht gesteld in haar parkeergarage. Want onderzoek suggereert dat achteruit inparkeren veiliger zou zijn dan achteruit uit een parkeerplaats rijden.

Wetenschappelijk onderzoek levert zelden absolute antwoorden

Laten we om te beginnen even een misverstand over 'onderzoek' uit de weg ruimen. Wetenschappelijk onderzoek levert zelden absolute antwoorden. Ook dit onderzoek is naar alle waarschijnlijkheid (ik heb het niet geraadpleegd, dus corrigeer me graag) op statistieken gebaseerd en er komt een gemiddelde of 'grootste gemene deler' uit. Suggereert de conclusie van het onderzoek dat achteruit inparkeren veiliger zou zijn dan achteruit uit een parkeerplaats rijden? Dan betekent dat in het merendeel van de gevallen dat achteruit inparkeren veiliger is.

Laat dit even bezinken. Het woord 'merendeel' betekent namelijk automatisch dat er ook gevallen zullen zijn waarin het niet veiliger is om achteruit in te parkeren. En waarschijnlijk kunnen we allemaal zonder enige moeite een of meer scenario's verzinnen waarin dit het geval is.

Veiligheid: passende beslissing binnen bepaalde situatie

Dit zou logischerwijs moeten leiden tot de conclusie dat het niet verstandig is om achteruit inparkeren tot een absolute regel te verheffen die voor alle situaties geldt. Veiligheid hangt af van een passende beslissing binnen de gegeven situatie, niet van een *one-size-fits-always*-aanpak. Om er een ander voorbeeld bij te halen: een brand blussen gaat in de meeste gevallen goed met water. Maar als de vlam in de frituurpan slaat, is dat beslist niet de veilige methode ...

Veiliger is beter? Veiliger is nogal een relatief begrip

'Veiliger' is dus een nogal relatief begrip. Maar dan de vraag: veiliger is beter? Het is belangrijk om te beseffen dat veiligheid slechts een van de vele doelstellingen en randvoorwaarden is waar we mee moeten omgaan. Stel, ik neem de auto om grote boodschappen bij de supermarkt te doen. Dan wil ik dat uiteraard veilig doen, zonder schade op te lopen en zonder schade aan andere verkeersdeelnemers toe te brengen. Maar dat is niet mijn belangrijkste doelstelling. Want anders zou ik beter thuis kunnen blijven zitten en op een houtje bijten.

Een veiliger methode zou de doelstelling in de weg staan

Binnen de randvoorwaarden van veiligheid en bijvoorbeeld tijd (het is bijna sluitingstijd, ik moet naar een afspraak, de kinderen moeten van muziekles gehaald, of iets dergelijks) is mijn belangrijkste doelstelling: boodschappen halen. Zelfs als achteruit inparkeren veiliger is, dan nog zal ik niet mijn auto met de kofferbak naar een muur of andere auto parkeren. Want ik wil gemakkelijk mijn boodschappen kwijt kunnen.

Het volgen van een veiliger methode zou in dit geval mijn werkelijke doelstelling in de weg staan. Ik zorg er dus voor de veiligheid op een andere manier te waarborgen. Bijvoorbeeld door een passagier tijdens het uitparkeren te laten opletten. Of als er geen passagier is, door extra voorzichtig uit te parkeren.

Veiligheid gaat over balans tussen meerdere doelstellingen

Veel mensen, veiligheidsprofessionals inclusief, lijken het er maar moeilijk mee te hebben dat de veiliger optie niet altijd de beste is. Zelfs al doen we soms alsof: je 'doet' veiligheid niet in een vacuüm. Veiligheid scheppen we continu door wat we doen, terwijl we onze verschillende doelstellingen proberen te balanceren. Veiligheid gaat over die balans. Om een goed besluit te nemen, om de juiste handeling te kiezen, moeten we het geheel zien. En niet alleen een klein elementje in isolatie. Soms betekent dit dat we wat veiligheid inleveren ten gunste van iets anders.

Dat begrijpen we trouwens impliciet wel. Zou de bewuste organisatie met haar nieuwe regel voor parkeergaragegebruik echt serieus het veiligste alternatief kiezen? Dan had zij bijvoorbeeld autorijden verboden en iedereen verplicht om het OV te gebruiken. Of ze zou de parkeergarage herontwerpen, zodanig dat achteruitrijden in het geheel overbodig wordt. Maar dat is om praktische of financiële redenen niet haalbaar.

Men heeft dus al een afweging gemaakt tussen verschillende doelstellingen. Alleen niet consequent. Anders was de regel die competente mensen behandelt als kleine kinderen er niet gekomen. Competente mensen de mogelijkheid ontnemen om in een situatie de passende beslissing te nemen, is op de lange termijn veiliger noch beter.

Bron: <http://arbo-online.nl>